

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Radomska - Stęplewska

Sędziowie: SSO Marcin Miczke (spr.)

SSO Krzysztof Dziedzic

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. T.

przeciwko Ł. T.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Rejonowego w Gnieźnie

z 31 stycznia 2014 r.

sygn. akt I C 1282/13

postanawia

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zabezpieczyć powództwo przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w G.P. B. w sprawie z wniosku Ł. T. przeciwko P. T. o egzekucję alimentów sygnatura Kmp 61/13 w zakresie świadczeń należnych od marca 1997 r. do grudnia 2010 r. oraz od maja 2012 r. wraz z ustawowymi odsetkami od nich.

2. w pozostałym zakresie wniosek o udzielenie zabezpieczenia oddalić.

SSOM. Miczke SSOM. Radomska - Stęplewska SSO K. Dziedzic

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 31 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Gnieźnie zabezpieczył powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w G. P. B. w sprawie z wniosku Ł. T. przeciwko P. T. o egzekucję alimentów sygnatura Kmp 61/13.

Sąd Rejonowy uzasadniał, że P. T. złożył pozew, domagając się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w G. 12 marca 1997 roku w sprawie o sygnaturze akt III RC (...), mocą której był zobowiązany do zapłaty na rzecz pozwanego renty alimentacyjnej w kwocie 200 zł miesięcznie począwszy od 1 marca 1997 roku, w części dotyczącej świadczeń alimentacyjnych za okres od marca 1997 roku do grudnia 2010 roku

włącznie i od maja 2012 roku, z uwagi na nowe ustalenie alimentów przez strony w miejsce wyżej wymienionej ugody sądowej, oraz w całości odsetek ustawowych od wyżej wymienionych świadczeń. Powód wniósł także o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) P. B. w sprawie z wniosku Ł. T. przeciwko P. T. sygnatura akt Kmp 61/13 do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w niniejszej sprawie.

W uzasadnieniu wniosku o zabezpieczenie powód podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazywał, że wniosek egzekucyjny dotyczy świadczeń sprzed 16 lat. Nadto podał, że postępowanie egzekucyjne w tym zakresie zostało wszczęte dopiero w związku ze sprawą o podział majątku wspólnego. Wskazał, że powód realizował obowiązek alimentacyjny objęty wymienioną ugodą w i realizuje go nadal. Twierdził także, że przez 15 lat nie były prowadzone żadne postępowania egzekucyjne dotyczące przedmiotowej ugody.

Sąd Rejonowy powołał art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. i stwierdził, że niewątpliwym jest, że w tej sprawie powodowie dochodzą roszczenie niepieniężnego. Celem postępowania w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia jest natychmiastowe zabezpieczenie praw uprawnionego w sytuacji zagrożenia wykonania prawomocnego orzeczenia w sprawie.

Sąd Rejonowy powołał art. 755 § 1 k.p.c.. Wskazał, że powód wystąpił z powództwem o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Powództwo to zostało uregulowane w art. 840 k.p.c. Sąd Rejonowy przytoczył treść tego przepisu. Sąd Rejonowy stwierdził, że żądanie i przedstawione w uzasadnieniu pozwu okoliczności wskazują, że powód wystąpił z powództwem opierając się na treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., powołując się na przedawnienie roszczenia.

W ocenie Sądu Rejonowego, na obecnym etapie postępowania powód uprawdopodobnił swoje roszczenie. Świadczą o tym dołączone do pozwu dokumenty w postaci ugody zawartej w sprawie III RC (...) oraz dokumenty świadczące o wszczęciu egzekucji. Sąd Rejonowy wziął pod uwagę, że brak zabezpieczenia może narazić powoda na poważne konsekwencje majątkowe, co uzasadnia udzielenie zabezpieczenia. Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Rejonowy na podstawie art. 730 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 755 § 1 pkt 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Zażalenie złożył pozwany. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i wstrzymanie jego wykonania oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych. Zarzucił naruszenie art. 730^{((1))} § 1 i 2 kpc poprzez błędne zastosowanie w sytuacji, gdy powód nie ma interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Uzasadniał, że roszczenie pozwanego nie uległo przedawnieniu z uwagi na treść art. 121 pkt 1 kc. Nadto powód w sprawie o orzeczenie rozdzielnosci majątkowej (III RC (...)) podczas przesłuchania w 2010 r. uznał roszczenie. Pozwany dołączył dowody wpłat przez powoda alimentów za część miesięcy przypadających od 2010 do 2013 r., nadto wskazał, że pozwany dochodził również alimentów przed sądem (sprawa III RC (...)). Te okoliczności też skutkują brakiem przedawnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się jedynie częściowo zasadne i to nie z przyczyn w nim wskazanych.

Na podstawie ugody zawartej 12 marca 1997 r. w sprawie III RC (...) P. T. zobowiązał się płacić synowi Ł. T. urodzonemu (...) rentę alimentacyjną w kwocie 200 zł miesięcznie począwszy od 1 marca 1997 r. do piętnastego dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w terminie płatności do rąk matki T. T.. (odpis ugody k.7)

20 listopada 2013 r. Ł. T. wniósł do Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) P. B. o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na podstawie ugody z 12 marca 1997 r. zaopatrzonej w klauzulę wykonalności.

13 czerwca 2012 r. strony zawarły ugodę w sprawie wytoczonej przez Ł. T. przeciwko P. T. o podwyższenie alimentów. P. T. zobowiązał się do płacenia synowi alimentów w kwocie 450 zł miesięcznie począwszy od 1 czerwca 2012 r. w miejsce alimentów wynikających z ugody z 12 marca 1997 r. zawartej w sprawie III RC(...).

Na rozprawie 9 listopada 2010 r. przed Sądem Rejonowym w G. w sprawie z powództwa T. T. przeciwko P. T. o ustanowienie rozdzielności majątkowej (III RC (...)) P. T. słuchany informacyjnie oświadczył, że ma zasądzone alimenty na syna, nic mu nie wiadomo, aby miał zaległości alimentacyjne, nie ma długów.

Świadczenie alimentacyjne ma charakter okresowy. Termin przedawnienia roszczenia o takie świadczenia stwierdzone ugodą na przyszłość wynosi 3 lata (art.125 krio) i odnosi się odrębnie do każdego wymagalnego co miesiąc świadczenia. Terminy wymagalności określone zostały do 15-tego dnia każdego kolejnego miesiąca. Zgodnie z art.121 pkt 1 kc bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu co do roszczeń, które przysługują dzieciom przeciwko rodzicom - przez czas trwania władzy rodzicielskiej. Władza rodzicielska trwa do ukończenia przez dziecko 18 lat, czyli do chwili uzyskania pełnoletności – art.92 krio. Ł. T. ukończył lat osiemnaście (...)r. W tym dniu rozpoczął bieg termin przedawnienia roszczeń alimentacyjnych wymagalnych do tego dnia i kończył się po upływie lat 3 (art.118 kc), czyli z dniem (...). Terminy przedawnienia kolejnych świadczeń alimentacyjnych rozpoczynały się od dnia ich wymagalności, czyli od 15-tego dnia każdego miesiąca, począwszy od lipca 2009 r., trwały 3 lata i kończyły się z upływem 15-tego dnia miesiąca odpowiadającego swojej nazwą miesiącowi, w którym stały się wymagalne. Świadczenie za lipiec 2009 r. przedawniało się z dniem 15 lipca 2012 r., za sierpień 2009 r. – z dniem 15 sierpnia 2012 r. i tak dalej. Natomiast od czerwca 2012 r. obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanego został ukształtowany w ugodzie z 13 czerwca 2012 r. zawartej w sprawie III RC (...), w miejsce ugody z 12 marca 1997 r.

Zgodnie z art.123 § 1 pkt 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. 20 listopada 2013 r. został przerwany termin przedawnienia co do roszczeń o świadczenia, które w tym dniu jeszcze nie uległy przedawnieniu, z tym zastrzeżeniem, że dotyczy to tylko tych świadczeń, o których egzekucję wierzyciel wniósł. Przerwa dotyczyć więc może świadczeń wymagalnych od grudnia 2010 r. Świadczenie za listopad 2010 r. wymagalne było do 15 listopada 2010 r., zatem przedawniło się z dniem 15 listopada 2013 r. – przed złożeniem wniosku egzekucyjnego. To samo analogicznie dotyczy świadczeń wymagalnych za miesiące przypadające przed listopadem 2010 r. Przy tym termin przedawnienia roszczeń odnoszących się do świadczeń wymagalnych do 7 lipca 2009 r. rozpoczął bieg w tym dniu i zakończył się 7 lipca 2012 r. Te świadczenia są więc także przedawnione. Z kolei świadczenie za grudzień 2010 r. zostało zapłacone, co potwierdził sam skarżący składając kopię pokwitowania (k.29). Podobnie świadczenie za maj 2012 r. zostało zapłacone (k.26).

Pozwany sugeruje, że art.121 pkt 1 kc dotyczy zawieszenia biegu przedawnienia roszczeń dzieci wobec rodziców do czasu faktycznego zaprzestania wykonywania władzy rodzicielskiej. Przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie znają takiego pojęcia, a art.92 krio wprost wskazuje na dzień ustania władzy rodzicielskiej – dzień uzyskania przez dziecko pełnoletności.

Pozwany powołuje się na to, że w sprawie o orzeczenie rozdzielności majątkowej, toczony przed Sądem Rejonowym w G. pod sygnaturą III RC (...), powód w 2010 r. podczas przesłuchania uznał roszczenie. W aktach sprawy brak protokołu z 2010 r., w którym Sąd prowadziłby dowód z zeznań stron. Jedynie na rozprawie 9 listopada 2010 r. Sąd Rejonowy wysłuchał informacyjnie strony, a pozwany stwierdził, że ma zasądzone alimenty na syna i nic mu nie wiadomo, aby miał jakieś zaległości alimentacyjne, wskazał następnie, że nie ma długów. Pozwany oprócz powołania się na przesłuchanie powoda w 2010 r. nie powoływał innych oświadczeń powoda złożonych w tamtej sprawie, z których wynikałoby uznanie powództwa. Powołał przy tym ogólnie dowód z akt sprawy III RC (...). Przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie znają dowodu z akt sprawy, a co najwyżej dowody z dokumentów. Skarżący nie powołał konkretnego dokumentu z akt sprawy III RC (...)(konkretnego protokołu oznaczonego datą albo kartą akt), w którym mają być zawarte zeznania albo oświadczenia powoda wskazujące na uznanie roszczenia. Pozwany nie przytoczył tych zeznań, nie wyjaśnił, który ich fragment wskazuje na uznanie roszczenia w kontekście treści art.123 par.1 pkt kc. W sytuacji, gdy strona jest reprezentowana przez adwokata, Sąd nie prowadzi dochodzeń w celu wyszukania dokumentu z akt, z którego będzie wynikało uznanie roszczenia. Obowiązek szczegółowego i precyzyjnego wskazania takiego dokumentu należy do strony, jak również przytoczenie tych zeznań powoda, z których zdaniem skarżącego

można wywieść twierdzenie o uznaniu roszczenia. Skarżący nie sprostął temu na etapie zwalczania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia.

Z faktu, że pozwany płacił świadczenia alimentacyjne za poszczególne miesiące nie wynika, że uznał roszczenie za poprzednie miesiące czy też, że zrzekł się zarzutu przedawnienia.

Wytoczenie powództwa o podwyższenie alimentów nie przerywa biegu przedawnienia roszczeń co do alimentów zasądzonych wcześniej albo wcześniej ugodzonych. Sprawa o podwyższenie alimentów dotyczy bowiem zakresowo części przekraczającej dotychczas ustalone alimenty, nie dotyczy więc roszczenia, o którym mowa w art.123 par.1 pkt 1 kc.

Dodać trzeba, że przedawnienie świadczenia głównego powoduje przedawnienia roszczenia odsetkowego (uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 26 stycznia 2005 r. III CZP 42/04 OSNC 2005/9/149, Prok.i Pr.-wkł. 2005/6/30, OSP 2006/1/1, Wokanda 2005/3/1, Biul.SN 2005/1/9, M.Prawn. 2005/4/178, M.Prawn. 2005/13/647

Reasumując powód uprawdopodobnił, że roszczenie pozwanego uległo przedawnieniu za okres, którego pozew dotyczy – od marca 1997 do listopada 2010 r. Natomiast za grudzień 2010 r. i maj 2012 r. świadczenie zostało spełnione. Od czerwca 2012 r. obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanego wynika z ugody z 13 czerwca 2012 r., a nie z ugody z 1997 r. Wobec jednak faktu, że w obrocie prawnym znajduje się ugoda z 1997 r. z klauzulą wykonalności, a na jej podstawie toczy się egzekucja, powód ma więc oczywisty interes w żądaniu zawieszenia postępowania egzekucyjnego - art.730¹ § 2 kpc. Podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia może bowiem liczyć na to, że jego obowiązek wynikający z ugody z 1997 r. w zakresie, w jakim dotyczy roszczeń przedawnionych i już zapłaconych, nie będzie mógł zostać wyegzekwowany w drodze przymusowej egzekucji komorniczej. Jeżeli natomiast postępowanie egzekucyjne nie zostanie zawieszone, wyegzekwowanie roszczeń zaległych spowoduje niezasadność powództwa w niniejszej sprawie. Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności służy bowiem pozbawieniu wykonalności tytułu wykonawczego, który nie został jeszcze przymusowo zrealizowany. Po zrealizowaniu tytułu wykonawczego powództwo oparte o treść art.840 kpc jest bezprzedmiotowe.

Zaznaczyć należy, że ostateczne i kategoryczne wnioski co do przedawnienia roszczenia pozwanego wobec powoda mogą zostać sformułowane po przeprowadzeniu postępowania w tej sprawie. Ocena dokonana przez Sąd Okręgowy opiera się na dotychczas podniesionej argumentacji i przedstawionych przez strony środkach uprawdopodobnienia.

Sąd Rejonowy nie zauważył istotnego ograniczenia powództwa, nie obejmującego świadczeń od stycznia 2011 do kwietnia 2012 r. Zabezpieczenie powództwa nie może wykaczać poza ramy powództwa, stąd zawieszenie postępowania egzekucyjnego może dotyczyć tylko egzekucji tych świadczeń, co do których powód żąda pozbawienia ugody wykonalności. Bez znaczenia pozostaje w tej sytuacji sytuacja majątkowa i osobista powoda.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art.386 § 1 w zw. z art.397 § 2 i art. 13 § 2 kpc orzekł jak w sentencji.

SSOM. Miczke SSOM. Radomska – Stęplewska SSO K. Dziedzic